

وضوی جبیره‌ای یکی از انواع وضو است. اگر در یکی از اعضای بدن که در وضو شسته یا مسح می‌شود، زخم یا شکستگی باشد و نتوان آن را شست یا مسح کشید، باید وضو را به طور معمول انجام داد و به جای شستن یا مسح عضو زخمی یا شکسته، دست خیس بر جبیره کشید. به دلیل این که وضوگذار دست خیس بر جبیره می‌کشد به این وضو جبیره ای گفته می‌شود.

تعریف جبیره :

جبیره چیزی است که با آن زخم یا جراحت یا محل شکستگی را می‌بندند مثل پانسمان زخم یا گچ یا دوایی است که بر روی آنها می‌گذرانند.

وضو یا غسل جبیره ای احکام متعددی دارد که به

شرح زیر می‌باشد :

زخم یا شکستگی باز که آب برایش ضرر ندارد :

اگر در یکی از جاهای وضو زخم یا دمل یا شکستگی باشد ، چنانچه روی آن باز است و آب ضرر ندارد باید به طور معمول وضو گرفت .

زخم یا شکستگی باز روی صورت و دستها که آب برایش ضرر دارد :

اگر زخم یا دمل یا شکستگی در صورت و دستهاست و روی آن باز است ، چنانچه کشیدن دست تر به آن ضرر ندارد باید در شکستگی، دست تر بر آن کشید و همچنین روی زخم و دمل نیز بنا بر احتیاط واجب دست تر روی آن بکشد و اگر این مقدار هم ضرر دارد یا زخم و شکستگی نجس است و نمی‌شود آب کشید، در مورد زخم باید اطراف آن را از بالا به پائین بشوید و تیمم لازم نیست و احتیاط مستحب آن است که پارچه پاکی روی زخم بگذارد و دست تر روی آن بکشد و تیمم هم بنماید و اما در شکستگی باید تیمم نماید و بنا بر احتیاط واجب وضو نیز گرفته و پارچه پاکی روی آن بگذارید و روی پارچه را با دست تر مسح نمایید .

زخم یا شکستگی باز جلوی سر یا روی پاها که آب برایش ضرر دارد :

اگر زخم یا شکستگی در جلوی سر یا روی پاهاست و روی آن باز است ، چنانچه نتواند آن را مسح کند به

این معنی که مثلاً زخم تمام محل مسح را گرفته باشد ، یا آن که از مسح جاهای سالم نیز نداشته باشد بنا بر احتیاط واجب پارچه پاکی روی آن بگذارد و روی پارچه را با تری آب وضو که در دست مانده مسح کند و تیمم نیز انجام دهد .

زخم یا شکستگی بسته که رساندن آب به آن ضرر یا مشقت ندارد :

اگر روی زخم یا شکستگی بسته باشد . چنانچه باز کردن آن مشقت ندارد و آب هم برای آن ضرر ندارد باید باز کند و وضو بگیرد .

زخم یا شکستگی بسته که رساندن آب به آن ضرر یا مشقت دارد :

اگر زخم یا شکستگی که بسته است در صورت و دستها باشد چنانچه باز کردن یا ریختن آب روی آن ضرر و یا مشقت دارد ، باید مقداری را که ضرر و مشقت ندارد از اطراف شسته و روی جبیره را مسح کند .

زخم یا شکستگی بسته که نجس است و آب کشیدن آن ضرر یا مشقت دارد .

اگر جبیره نجس است یا نمی‌شود روی آن را دست تر کشید . در صورتیکه ممکن است پارچه پاکی را روی آن بگذارد و پارچه را مسح کند و بنا بر احتیاط واجب

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان قلب الزهرا (س) و کودکان شهید حجازی

((آموزش ضمن خدمت))

کد: PA-EP- ۰۸-۰۲

احکام وضوی جبیره

تهیه کننده: فاطمه محمدی کارشناس آموزش

ناظر کیفی: حاج آقا امیر راستی روحانی بیمارستان

منابع: مختصری از احکام پزشکی - انتشارات الامام باقرالعلوم -
موسسه احیاء امیر حضرت امیرالمومنین .

زمستان ۱۳۹۹

آورد».

مسئله:

اگر به دست بیماری آنژیوکت (لوله پلاستیکی که داخل رگ قرار می گیرد و به وسیله چسب به پوست چسبانده می شود تا از طریق آن سرم به بدن بیمار تزریق شود) بسته شده بدین ترتیب عمل نمایید:

کسی که نمی تواند وضو بگیرد باید از فرد دیگری بخواهد تا او را وضو دهد. در این صورت باید خود او و نایب هر دو نیت وضو کنند، و با دست خود مسح نماید، اگر نمی تواند باید نایبش دست او را بگیرد و به جای مسح او بکشد. اگر این هم ممکن نیست باید از دست او رطوبت بگیرد و با آن رطوبت سر و پاهای او را مسح کند و بنابر احتیاط واجب در صورت امکان علاوه بر وضو تیمم هم بکند.

اگر وظیفه او تیمم است و نمی توان تیمم کند باید نایب بگیرد کسی که نایب می شود باید او را با دست خود او تیمم دهد و اگر ممکن نباشد باید نایب دست خود را به چیزی که تیمم به آن صحیح است بزند و به پیشانی و پشت دستهای او بکشد.

تیمم هم انجام دهد و در صورتی که گذاشتن پارچه یا مسح به آن ممکن نباشد، بنابر احتیاط واجب اطراف آن را به طوری که در وضو گفته شد (از بالا به پایین) بشوید و تیمم هم بنمایید.

جبیره و پانسمان زخم بیشتر از حد معمول:

اگر زخم را بیش از حد معمول و متعارف پانسمان نموده باشند و برداشتن آن مشقت داشته باشد بنابر احتیاط واجب هم وضوی جبیره ای گرفته و هم تیمم بنمایند.

به طور کلی:

- اگر جراحی در قسمتی از یک عضو مثلاً یک انگشت، یا در تمام عضو مثل یک دست باشد باید وضو جبیره ای بگیرد.
- اگر جراحی در اکثر اعضای وضو باشد و محل تیمم باز است، باید تیمم بکند و بهتر است وضوی جبیره ای هم بگیرد. اگر جراحی در بیشتر اعضای وضو باشد و محل تیمم بسته است باید وضوی جبیره ای بگیرد.
- اگر جراحی تمام اعضای وضو را فرا گرفته باید تیمم کند.

توجه:

کسی که نمی داند وظیفه اش تیمم است یا وضوی جبیره ای «بنابر احتیاط واجب باید هر دو را به جا